

Aan burgemeester en wethouders

Documentnummer	2013.0.026.640			Datum
Zaaknummer	2013-03-00971			
Datum	13-03-2013	Portefeuillehouder Kok		
Vertrouwelijk	Nee			
Cluster	Beleid en Regie/SSO	In CMO	Nee	
Ambtenaar	Anke Lunenberg	In college		26-03-2013
Telefoonnummer	(026) 377 5194			
Onderwerp	waarderingsbeleid vrijwilligers(werk)	Voorstel in raad	Nee	
		Genoemde data fataal	Nee	

Beslispunten

1. instemmen met het in de bijlage geformuleerde samenhangende kader voor waardering van vrijwilligers(werk).
2. Instemmen met het voorstel van het Drijberfonds om de Drijberprijs te hernoemen tot Stadsprijs en het Jeugdlintje onder te brengen bij de Stadsprijs.
3. De Spekcheques hernoemen tot Wijkprijs. De Wijkprijs inzetten voor ondersteuning van de doelen van Welzijn Nieuwe Stijl en de Kanteling.
4. Carnavalsvereniging De On-Ganse adviseren zich als civil society organisatie te profileren en het aspect 'verbinden' tot centraal thema te maken bij de toekenning van de IKRA-Award.

Korte toelichting / samenvatting

In de Uitvoeringsnota Vrijwillige Inzet is afgesproken om de verschillende vormen van waardering van vrijwilligerswerk binnen een kader te brengen. Bijgaand voorstel is ontwikkeld i.s.m. het Drijberfonds en Carnavalsvereniging de On-Ganse, twee partners die zelfstandig activiteiten (blijven) uitvoeren t.b.v. waardering van vrijwilligers/vrijwilligerswerk.

Te kopiëren stukken voor het college

- notitie waarderingsbeleid
- persbericht

Ter inzage te leggen stukken voor het college

Te kopiëren stukken voor gemeenteraad:

Ter inzage te leggen stukken voor gemeenteraad:

Toelichting op het voorstel

1. Aanleiding / Probleemstelling

In de Uitvoeringsnota Vrijwillige Inzet is afgesproken om de verschillende vormen van waardering van vrijwilligerswerk binnen een kader te brengen. Bijgaand voorstel is ontwikkeld i.s.m. het Drijberfonds en Carnavalsvereniging de On-Ganse, twee partners die zelfstandig activiteiten (blijven) uitvoeren t.b.v. waardering van vrijwilligers/vrijwilligerswerk.

2. Doel

Komen tot een samenhangend waarderingsbeleid vrijwilligers(werk) i.s.m. de externe partners Drijberfonds en Carnavalsvereniging De On-Ganse.

3. Argumenten

Duidelijkheid geven aan burgers en (vrijwilligers)organisaties dat vrijwilligers(werk) door de gemeente zeer wordt gewaardeerd en dat aan die waardering op diverse manieren en diverse momenten in het jaar uiting wordt gegeven in nauwe samenwerking met het Drijberfonds en De On-Ganse.

4. Financiën

Geen wijzigingen in de bestaande financiering; zie memo.

5. Risico's

Het jaarlijkse vrijwilligersgala Arnhem van De On-Ganse is tot nu toe gesubsidieerd uit incidenteel beschikbare middelen. Hiervoor is in de MJPB geen structurele post voorzien.

6. Uitvoering en evaluatie

Na de besluitvorming van het college wordt dit beleidskader gecommuniceerd en worden de genomen besluiten verder uitgewerkt en gerealiseerd. De drie partijen zullen in 2015 de effecten ervan evalueren.

Communicatieparagraaf

Heeft er al communicatie plaatsgevonden? Zo ja, met wie en hoe?

Er heeft vooraf overleg plaatsgevonden met de betrokken partijen.

Zijn er direct belanghebbenden die geïnformeerd moeten worden, voordat de media worden geïnformeerd? Zo ja, hoe gebeurt dit?

Ja, Drijberfonds en On-Ganse worden per mail geïnformeerd over het collegebesluit.

Is er naast openbaarmaking in het persgesprek ook een persbericht nodig? (Zo ja, bijvoegen)

Ja, bijgevoegd.

Is naast het persgesprek en persbericht nog een andere wijze van bekendmaking nodig? Zo ja, waaruit bestaat die?

Informatie op intranet.

Is er een communicatieplan over dit onderwerp?

Nee.

MEMO

Datum : 7 maart 2013

Aan : Henk Kok

Van : Anke Lunenberg tel. 377 5194

Betreft : Waarderingsbeleid vrijwilligers.

CC Edith Lijster

HERZIENING WAARDERING VRIJWILLIGERSWERK GEMEENTE ARNHEM
--

Inleiding

In het Uitvoeringsprogramma Vrijwillige Inzet 2012 is de herziening van het huidige waarderingsbeleid voor vrijwilligers(werk) opgenomen.

Arnhem kent verschillende vormen van waardering van vrijwilligers(werk) die door meerdere organisaties/instanties worden georganiseerd: het Drijberfonds (Drijberprijs), Carnavalsvereniging De On-Ganse (vrijwilligersgala/IKRA-award en de gemeente (uitreiking Koninklijke onderscheidingen en spekcheques).

Doel

Doel van de herziening is een samenhangend waarderingsbeleid waardoor de inzet van vrijwilligers optimaal kan worden gewaardeerd

Werkwijze

Dit voorstel is tot stand gekomen in samenwerking tussen:

Mevrouw Heidi Leenaarts, On-Ganse, vrijwilligersgala/IKRA-award,
De heer Cees van den Bos, directeur ViA, en bestuurslid van de Stichting Drijberfonds,
Mirjan Scheltema, Gemeente Arnhem, Wijkzaken/ spekcheques en
Anke Lunenberg, Gemeente Arnhem, vrijwilligersbeleid.

De werkgroep is driemaal bij elkaar geweest. De St. Drijberfonds en het bestuur van de Carnavalsvereniging de On-Ganse hebben ingestemd met dit voorstel.

MEMO

De nieuwe denkrichting samengevat

Op stedelijk niveau publiekelijk waardering uiten voor de vrijwillige inzet van Arnhemse burgers en (nog) meer effect bereiken met en meer helderheid brengen in de verschillende waarderingvormen voor vrijwillige inzet in Arnhem.

Dit kan bereikt worden door:

1. een overkoepelend 'gezicht' te geven aan de samenhang tussen de verschillende waarderingvormen
2. de gemeenschap duidelijkheid geven, over de inhoudelijk specifieke insteken van de verschillende waarderingvormen

Beoogd effect

- gewenst gedrag stimuleren en waarderen
- goed practices in de schijnwerper: 'goed voorbeeld doet goed volgen'
- de betekenis van vrijwillige inzet en actief burgerschap erkennen
- vrijwilligers belonen, die opvallen door hun inzet

Probleemstelling

De samenhang tussen de verschillende prijzen en waarderingen is – zeker voor een buitenstaander - niet duidelijk.

Waarderingsinstrumenten

Arnhem kent op dit moment een aantal instrumenten om het beoogde effect te bereiken: de 'Lintjesregen', de Spekcheque, het Arnhems Vrijwilligersgala, de IKRA-Award en de Burgemeester Drijberprijs. Publieke waardering wordt ook door publiciteitscampagnes en media-aandacht tot uitdrukking gebracht.

Welke partijen hebben belang bij waarderingsbeleid?

1. De afzonderlijke organisaties die profiteren van de inzet van vrijwilligers
2. De overheid die specifiek belang heeft bij de inzet van vrijwilligers
3. De 'civil society', waarin burgers met en voor elkaar allerlei zaken regelen die zij belangrijk vinden en die niet door de overheid en de markt worden geregeld
4. De vrijwilliger zelf, die uit het vrijwilligerswerk iets haalt dat voor hem of haar waarde heeft, zoals voldoening, netwerk uitbreiden of betekenisvol kunnen zijn.

MEMO

Afbakening

Het kader waarin wij over waarderingsbeleid praten is: publieke waardering van vrijwillige inzet. Dat betekent dat de waardering die een vrijwilliger zelf (4) uit vrijwilligerswerk haalt en de waardering die afzonderlijke organisaties (1) uitspreken naar hun vrijwilligers, buiten dit kader vallen. Daarmee is in dit kader de publieke waardering van vrijwillige inzet vooral de zaak van overheid en civil society.

Motieven voor waardering van vrijwilligerswerk

Voor deze twee partijen (overheid en civil society) gelden de volgende motieven om vrijwilligerswerk te willen waarderen:

1. Diensten: Burgers¹ leveren met hun vrijwillige inzet onbetaalde en onbetaalbare diensten
2. Sociale cohesie: In hun leefwereld regelen burgers met en voor elkaar allerlei zaken waar ze behoefte aan hebben. Op basis van wederkerigheid, kennen en gekend worden. Deze vrijwillige inzet leidt tot onderling vertrouwen, sociale netwerken, sociale cohesie en sociaal kapitaal
3. Iedereen telt mee: vrijwilligerswerk biedt mensen de mogelijkheid om een rol van betekenis te spelen en om maatschappelijk mee te doen. Deze waarde van vrijwilligerswerk geldt met name voor mensen die nog niet of niet meer actief zijn op de arbeidsmarkt vanwege handicap, leeftijd, ziekte of etnische achtergrond

Als het gaat om publieke waardering zullen motief 1 en 2 meestal als primaire insteek gelden. Motief 3 wordt veelal bereikt door organisaties/initiatieven die in essentie op motief 1 of 2 gericht zijn. Bij publieke waardering van vrijwillige inzet kan het feit dat organisaties of initiatieven kwetsbare mensen mee laten doen (motief 3) een extra reden zijn om te waarderen.

Besluit 1: instemmen met het hierboven geformuleerde samenhangende kader voor waardering van vrijwilligers(werk).

¹ In het bovenstaande worden de begrippen 'vrijwilliger' en 'burger' afwisselend gebruikt. In beleidsstukken wordt steeds vaker gesproken over 'burgerkracht', 'burgers in hun kracht zetten', 'eigen kracht conferenties', mensen aanspreken op hun talenten en betrokkenheid. Allemaal signalen dat burgers een eigen verantwoordelijkheid hebben, dat zaken die voorheen door de overheid werden opgepakt nu op het bordje van de civil society (waarvoor we nog geen goed Nederlands woord hebben) worden geschoven.

MEMO

Motieven per waarderingsinstrument

We hebben dus drie afzonderlijke motieven onderscheiden om vrijwilligers publiekelijk te willen waarderen. Motieven die onderling nogal van elkaar verschillen. Dit pleit ervoor om vrijwilligerswerk niet als één containerbegrip te waarderen, maar elk afzonderlijk motief apart uit de verf te laten komen in waarderingsbeleid. Uitgaande van de bestaande waarderingsinfrastructuur, komen we tot de volgende indeling van waarderingsvormen. In onderstaande geven we aan welke prijs in relatie staat tot welk motief en tevens welke 'doorontwikkeling' we per waarderingsvorm voorstellen.

Burgemeester Drijberprijs

De Burgemeester Drijberprijs waardeert vooral vanuit motief 1: het traditionele vrijwilligerswerk dat hoofdzakelijk in de systeemwereld plaatsvindt. Het waardeert dat mensen zich dienstbaar maken en iets waardevols tot stand brengen. Ook de uitreiking van een Jeugdlintje kan hierin worden opgenomen.

De Drijberprijs is een *publiek/privaat* gebeuren. Een initiatief van een oud-burgemeester, ondersteund door gemeente en bedrijfsleven. Het gemeentelijke beleid drukt een zwaar stempel op het toekenningsbeleid van deze prijs. Het bestuur bestaat uit meerdere vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, de directeur van Vrijwillige Inzet Arnhem, de wethouder met vrijwilligersbeleid in de portefeuille en een ambtenaar belast met vrijwilligersbeleid. Hiermee biedt het bestuur een brede voeding vanuit de samenleving en binding met de actualiteit. Het bestuur bepaalt jaarlijks het thema en is nauw betrokken bij de jurering.

De organisatie van de jaarlijkse Drijberprijs is belegd bij Vrijwillige Inzet Arnhem. Het Drijberfonds kent jaarlijks een individuele en een groeps prijs, voorstel is het Jeugdlintje (een individuele prijs voor een jonger vrijwilliger) hieraan toe te voegen.

Het Drijberfonds ontvangt een jaarlijkse bijdrage van de gemeente Arnhem (via de subsidiebeschikking van Vrijwillige Inzet Arnhem) en werft sponsorgelden bij het bedrijfsleven en landelijke fondsen. Ook wordt in natura bijgedragen door bedrijven bv. door het vormgeven van de website en wervingsmateriaal.

De Drijberprijs heeft zich geprofileerd als een 'burgemeestersprijs'. Deze prijs heeft het karakter van een 'oeuvre-prijs' voor iets of iemand, dat/die zich op het terrein van vrijwilligerswerk bewezen heeft en het verdient om op een voetstuk geplaatst te worden

Job Drijber is een man van de dag en zou graag zekerheid willen hebben over de toekomst van de prijs. Hij denkt zelf aan een Stads prijs, jaarlijks uit te reiken door de burgemeester zelf. De burgemeester heeft burgerparticipatie als aandachtsgebied, besteedt tijdens de

MEMO

Nieuwjaarstoespraak vaak aandacht aan dit onderwerp en is ook verantwoordelijk voor een jaarverslag over burgerparticipatie.

De rol van de gemeente in het Drijberfonds blijft in de nieuwe situatie ongewijzigd.

Besluit 2:

Instemmen met het voorstel van het Drijberfonds om de Drijberprijs te hernoemen tot Stadsprijs en de waardering voor activiteiten van jeugdige vrijwilligers (Jeugdlintje) hieraan toe te voegen.

De Spekcheques

De Spekcheque benadrukt vooral motief 2 met als specifieke invalshoek 'de wijken'. Vrijwillige inzet vindt daar hoofdzakelijk plaats in de leefwereld (waar men elkaar kent & gekend wordt). De Spekcheque is oorspronkelijk een instrument van de Gemeente (afdeling Wijkzaken) om de betrokkenheid en actieve inzet van buurtbewoners voor hun wijk te stimuleren. De Cheque is in feite een premie op actief burgerschap.

Besluit 3.

De Spekcheques hernoemen tot Wijkprijs.

De Wijkprijs inzetten voor ondersteuning van de doelen van Welzijn Nieuwe Stijl en de Kanteling . Activiteiten die zich vooral richtend op burgerinitiatieven, burgerparticipatie, informele netwerken en kleinschalige vormen van zorg in de woonomgeving.

Het Arnhems Vrijwilligersgala en de IKRA-Award

Het Arnhemse Vrijwilligersgala is een waardering door een representant van de civil society (de On-Ganse) van vrijwilligerswerk, waarbij alle motieven waarmee mensen zich inzetten, gevierd worden. Motief 2 (sociale cohesie) sluit het meest aan bij het doel van het gala, waarbij de specifieke invalshoek is dat vrijwilligers *per sector* in het zonnetje worden gezet.

De IKRA-Award is een eerbetoon, dat de On-Ganse tijdens het jaarlijkse Vrijwilligersgala toekent aan een vrijwilliger, initiatief of organisatie uit de betreffende sector.

Besluit 4.

Carnavalsvereniging De On-Ganse adviseren zich als civil society organisatie te profileren en

het aspect 'verbinden' tot centraal thema te maken bij de toekenning van de Award: welk initiatief of welke persoon heeft zich in de sector die dat jaar centraal staat onderscheiden door mensen (op een bijzondere manier) met elkaar te verbinden?

In de missie van de On-Ganse is 'mensen met elkaar verbinden' een centraal begrip. Verbinden ('sociale cohesie), kennen & gekend worden, elkaar vertrouwen en wederkerigheid zijn begrippen die kenmerkend zijn voor een *civil society*.

Koninklijke Onderscheidingen

MEMO

De Koninklijke Onderscheidingen die op 29 april worden toegekend, honoreren gezamenlijk de uiteenlopende motieven. Een Koninklijke onderscheiding kan door elke Nederlandse burger worden aangevraagd via het Kabinet van de Burgemeester, voor een burger die zich op bijzondere wijze maatschappelijk verdienstelijk heeft gemaakt.

Samenhang

We zien de samenhang tussen genoemde drie motieven om vrijwilligerswerk te willen waarderen en hebben behoefte aan een overkoepeld begrip dat deze motieven verbindt. 'Burgerkracht' komt daar het dichtst bij, maar we zouden een meer aansprekende term willen. Communicatie-experts zouden hun tanden moeten zetten in aansprekend overkoepelend begrip.

Suggesties:

- Samen voor Arnhem
- Actief Burgerschap
- Veerkrachtige Samenleving

De profielen van de prijzen dienen aangescherpt en in overeenstemming gebracht te worden met actuele beleidsdoelen ten aanzien van vrijwilligersbeleid. De beschrijvingen in dit stuk geven per waarderingvorm een voorzet voor deze aanscherping.

Communicatie

De bovengenoemde samenhang zou jaarlijks 'haar hoogste punt' kunnen bereiken in een kunstvorm (bijvoorbeeld fotogalerij, sfeerfilmpje, boekwerk, gedicht, theaterstuk, lied, schildering) die een overzicht geeft van alle uitingen van 'burgerkracht' die het afgelopen jaar onderscheiden zijn. Welke kunstvorm het is kan eventueel jaarlijks wisselen. Deze zou bijvoorbeeld op 'plekken van de gemeenschap' (zoals *Indeweerd*) aan de Arnhemmers getoond kunnen worden. In deze compilatie komt tevens duidelijk naar voren welke verschillende waarderingvormen er zijn en wat hun specifieke inhoudelijke insteek is.

Het verschaft helderheid richting de gemeenschap om, op basis van het nieuwe waarderingbeleid, duidelijk te maken dat er een samenhang is. Dat geldt voor alle uitingen rondom de waarderingen, en met name in de pers. De kunst is om daar een manier voor te vinden die 'blijft hangen'. Bijvoorbeeld: noem het waardering spoor 1, waardering spoor 2, etc. Of bedenk een ander kenmerk voor elke waarderingvorm die gelijk duidelijk maakt dat ze bij elkaar horen (diamant, parel, goud, kristal, platina). Je kunt daar bijvoorbeeld een overkoepelend logo van maken dat alle waarderingvormen gaan voeren, waarbij zichtbaar is welke vorm het hier betreft. Kan ook: een logo in de vorm van een diamant met vier vlakken, ieder met een eigen kleur. Per waarderingvorm is de betreffende kleur uitvergroet zichtbaar in dat logo.

MEMO

Verder in ons overleg betrokken overwegingen

- Is er spreiding mogelijk van de uitreikingsdata?
De Lintjesregen valt altijd op 29 april, dat kan niet veranderd worden.
De Spekcheque zou vlak voor de zomervakantie kunnen worden toegekend.
De IKRA-Award en het gala zijn gekoppeld aan de start van het Carnavalsseizoen en gebonden aan een datum in de buurt van 11/11.
De Drijberprijs is verbonden met de viering van de Internationale Vrijwilligersdag op 7 december.

Uitreikingsdata nieuw waarderingsbeleid

Wanneer	Wat	Doel	Regie bij	Uitreiking door
April	Lintjesregen	Waardering voor individuele burger die zich op bijzondere wijze maatschappelijk verdienstelijk heeft gemaakt.	Kabinet burgemeester	Burgemeester
Juni	Wijkprijs (voorheen spekcheque)	Waardering buurt/wijkinitiatieven	Gemeente Arnhem/Wijkmanagement	Portefeuillehouder wijkgericht werken of (vervangend) burgemeester)
November	Vrijwilligersgala en IKRA-Award	Waardering civil society, bevorderen sociale cohesie (verbinden), sectoraal (cultuur, jeugd, sport, mantelzorg, informele zorg etc.)	On-Ganse	Aansprekend persoon (bijvoorbeeld burgemeester, bekende Arnhemmer, Bekende Nederlander, soms in relatie tot de betreffende sector)
December	Stadsprijs (voorheen Drijberprijs)	Waardering burgerparticipatie	Drijberfonds	Burgemeester of (vervangend) portefeuillehouder wijkgericht werken

MEMO

Financiën

De bijdrage van de Gemeente Arnhem aan het waarderingsbeleid bestaat uit:

Wijkprijs(voorheen Spekcheques), structureel MJPB	€ 25.500
Stadsprijs (voorheen Drijberprijs), onderdeel structurele boekjaarsubsidie VIA	€ 5.000
IKRA-award (wordt nu gesubsidieerd uit incidentele gelden)	€ 10.000

Datum : 26 maart 2013
Documentnr. : 2013.0.026.653
Zaaknummer : 2013-03-00971
Contactpersoon : Anke Lunenberg
Cluster : Beleid en Regie/SSO
Telefoon : (026) 377 5194

Waarderingsbeleid vrijwilligers

De gemeente Arnhem heeft, in nauwe samenwerking met het Drijberfonds en Carnavalsvereniging de On-Ganse, een samenhangende visie ontwikkeld voor de bestaande waarderingsactiviteiten voor vrijwilligers(werk).

De gemeente Arnhem hecht veel waarde aan de vrijwillige inzet van burgers voor de samenleving. Heel veel vrijwilligers zetten zich in de eigen wijk of de buurt in voor allerlei activiteiten maar ook gemeentebreed voor activiteiten op het terrein van sport, cultuur, jeugd en ouderen.

Iedereen in Arnhem doet mee en iedereen doet er toe!

Die inzet wordt door het jaar heen op verschillende manieren gewaardeerd. We kennen de Koninklijke onderscheidingen (lintjesregen), waarbij individuele burgers worden gewaardeerd voor hun jarenlange inzet voor de samenleving en de wijkprijzen (voorheen spekcheques) waarmee initiatieven op buurt- en wijkniveau in het zonnetje worden gezet. Het Vrijwilligersgala en de IKRA-award richten zich op waardering van initiatieven die de sociale cohesie bevorderen (verbinden) binnen een bepaalde sector (cultuur, jeugd, sport, mantelzorg, informele zorg etc.). De Stadsprijs (voorheen Drijberprijs) wordt uitgereikt aan activiteiten die de burgerparticipatie bevorderen.